

DAVOR VRANKIĆ

SVIJET HUČI I ISPARCELIZIRANU
STVARNOST PREKRIVA
NOVIM FIGURACIJAMA
KOJE TAKODER NISU REFLEKSIJA
NA REALNOST, NEGU NOVA
KOMBINATORIKA PROSTORA,
A PRAVI RED JE, IZ PERSPEKTIVE
UGODNE GRADANSKE POZICIJE,
ZAPRAVO—KAOS

HOMESICK 2011, 120 x 180 cm

GEOMETRIJA KAOSA

VRANKIĆ JE LIKOVNI UMJETNIK UNUTRAŠNJIH
SVJETOVA I NJIHOVIH LABIRINATA,
TAJNIH PROSTORIJA, MAJSTOR PRETVORBI
PITOMIH DNEVNIH BORAVAKA U PROSTORE
KOJI KOMBINIRAJU BAJKOVITOST HORORA S
REALIZMOM MIKROSKOPIJE

—DARIO GRGIĆ

Već letimičan pogled na Vrankićeve crteže evocira stare legende o gnomima i njihovim zarobljenicima, ljudima koji su i sami postali nekako "gnomični". Kao da ih je podzemni prostor svojim emanacijama podvrgnuo vlastitim geometrijskim zahvatima. U Irskoj se još početkom prošloga stoljeća moglo sresti ljude koji ne vjeruju u Pakao i duhove, ali su se osolno uvjericili u postojanje patuljaka, vilenjaka, malih vila i palih anđela. William Butler Yeats piše o postojanju duhova kao o nečemu što je "blisko pameti". No kod Vrankića se ne radi o spiritologiji, nego o geometriji, o novom rasporedu prostora kao posljedici promjene položaja bića na ljestvici postojanja.

ŠERI FA GUTAJU ROMBOIDI To su radovi koji su likovni iskaz historije otežih bića, zatočenih od strane nepoznatih sila. Pozitivistička znanost i psihologija u ovim se novonastalim okolnostima pokazuju nedostatnima. Postoje samo rijetka umjetnička i filozofska svjedočanstva. Izobličnost *Ofianom Hinczany* Pendereckoga ili fasnote o vrelom krumpiru i Nietzscheovu konju Belé Tarra u *A Torino* lo artistički su izraz situacije koja više nema svoj realizam i koja je posve progutana simulakrumom, koja se i tumači iz simulakrma. Platon je najstariji bodirjotavac. Što je u njegovu djelu pojavi svijet nego jedan takav izmišljaj koji je prerastao izvorni humus, što je malene školski primjer simulakrma? Baudrillard je predvidio ovogdišnjeg Oscara, i to prije skoro trideset godina, kada je napisao kako je budućnost filmske industrije u snimanju nijemih i crno-bijelih filmova.

Vrankić se vraća olovci, ali za razliku od umornih hollywoodskih produkata beskompromisno ide dalje u bilježenju procesa dekompoziranja svijeta, ne radeći svojim crtežima nikakvu rekapitulaciju, ne nudeći apaurinsku i steriliziranu, bezopasnu i mirnodubivu likovnost restauraterskoga tipa. U radu naslovljenom *High* Novu možemo vidjeti i time u ovako viđenome svijetu revolucija (ednosno gledatelj) ima posla: umjesto da se, kao u tradiranome umjetničkom narativu, šerif susreće s moralno neodlučnom masom, on ovdje ima posla s prostorom koji se odrođuje. Njemu ne pajuju u leđa, nego ga gutaju romboidi. To je onaj gnomski arhitektonski sustav podzemlja u kojemu je zaglavio otezi pozemlje. Vrtalazom koji njegove difuzno rasprišene likove—difuzne u smislu da se, pogledamo li Vrankićeve radove, možemo osvjedočiti kako se radi o junacima koji gotovo da se stapaju s okolišem—eventualno održava u postojanju i na rubu je implioznog puštanja u kaos. Ili bi bio na tom rubu da tu difuznost nije moguće vidjeti i kao rasipanje svjetlosti svijeta u nastajanju, svijeta koji se podiže iz kaosa i na putu je da postane racionalan.

Janusovski karakter Vrankićevih radova očituje se i u strategiji barem dvostrukih atmosfera. Rad *Furniture Remover* evocira slatkastu atmosferu djetinjstva u istoj mjeri kao i anksioznost, prijetuću atmosferu koja priliče nargled i slične momente. Pišano okruženje u koje je smješten lik ovu dvostrukost ne umanjuje nego podvlači. Sam Vrankić kaže kako se duh vremena u slikarstvu (ili likovnoj umjetnosti općenito) najbolje može vidjeti u načinu tretiranja prostora. Osim promišljenog kompozicijskog momenta svakog njegovog rada promatraču se nametne i nezamislivi modalni aspekt koji naginje prema verbalnom izrazu što gotovo da priziva narativ.

SVIJET BEZ OSLONCA Visoki komunikacijski nivo Vrankić postiče razgranatost, preciznost, fragmentacijom, što su sve uporabjeni elementi dobro oslućivi u djelu *Homesick*. Oko koje viri iz ogoljenog mozga koji je smješten iznad prepletenih iznutrica gotovo je humorističan komentar suvremene rasjepkanosti i ujedno crtački briljantno izveden ekspozicije o važnosti vladanja prostorom vlastite izražajnosti.

Ovdje imamo školski primjer Vrankićeva virtuozna, malene škrt baratanja obliom. On je tvrdica u smislu u kojem je svako majstorstvo obilježeno tvrdiđenjem, svodenjem izvedbe na jedan, ali zato briljantan potez. Tako da se ovdje radi o asketskoj raskoti gdje je polidnost oblika posljedica nužnosti zahvata onog likovnog: crtežom je obuhvaćeno ono mužno i paljivo se obježavalo kćenje, što ne znači da se uzimalo od detaljiranja. Vrankićev svijet počiva na percepciji mrvičastih činjenica i njihovoj ironijskoj obradbi. Malo je kada pafastost ambijenta izazivala takav nemir. Ovo što mi doživljavamo pod časnim imenom reda samo je birokratska ustojenost koja nema veze s realnim stanjem stvari. Svijet huči i isparceliziranu stvarnost prekriva novim figuracijama koje također nisu refleksija na realnost, nego nova kombinatorika prostora, a pravi red je, iz perspektive ugodne gradanske pozicije, zapravo—kaos. Kaos koji su veliki uspijevali doživjeti i vidjeti kao Logos. A Logos samo stoga jer je na ovim radovima imenovana, crtežom ubačena podvojenost sila na centripetalne i centrifugalne, dok su prostor i vrijeme ubačeni i raskrinkani kao posljedici od homogenih perceptivnih uporišta. Svijet bez oslonca osim u nastajanju, u postajanju drugim.

U ovim radovima nema privilegiranih točaka ravnoteže. Kao što je realnost samo drugo ime za laž kojom smo se uspjeli uparati. Međutim, u svijetu snova, zapravo iz svijeta snova, dolaze drugačija svjedočanstva, drugi glasovi, praćeni jasnim linijaskim očitovanjima. Ovaj paralelni svijet samo je jedan u nizu šerovski izraženog previranja masaka besmisla. Vrankić je likovni umjetnik unutrašnjih svjetova i njihovih labirinata, tajnih prostorija, majstor pretvorbi pitomih dnevnih boravaka u prostore koji kombiniraju bajkovitost horora s realizmom mikroskopijske. Živi u Parizu, a ovako stoji stvari što se tiče izložbi njegovih radova: u New Yorku je izlagao u okviru art faira Amory Show od 8. do 11. ožujka, u Washingtonu od 21. ožujka do 14. travnja ima samostalnu izložbu Promenade. U Parizu sudjeluje od 29. ožujka do 1. travnja na Ars Paris. **B**

HIGH NOON 2011, 200 x 100 cm

HIGH NOON 2011, 200 x 100 cm

HIGH NOON 2011, 200 x 100 cm

**KOD VRANKIĆA SE NE RADI O SPIRITOLOGIJI,
NEGO O GEOMETRIJI, O NOVOM RASPOREDU
PROSTORA KAO POSLJEDICI PROMJENE POLOŽAJA
BIĆA NA LJESTVICI POSTOJANJA**

FURNITURE REMOVER 2009-2010, 70,5 x 100,5 cm

FURNITURE REMOVER 2009–2010, 70,5 x 100,5 cm

HOMESICK 2011, 111 x 77 cm